

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 2020

1219/2020

Laki

vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) 9 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentti ja 24 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 965/2017, sekä *lisätään* 9 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 579/2015, 1487/2016 ja 965/2017, uusi 5 momentti sekä lakiin uusi 7 a luku seuraavasti:

9 §

Valtionosuuden määrä

Kansanopiston, kansalaisopiston ja kesäyliopiston ylläpitäjälle myönnetään valtionosuutta 57 prosenttia sekä opintokeskuksen ja liikunnan koulutuskeskuksen ylläpitäjälle 65 prosenttia 8 §:n mukaan lasketusta euromäärästä. Valtionosuutta myönnetään kuitenkin kansanopiston, opintokeskuksen, kansalaisopiston tai kesäyliopiston ylläpitäjälle sata prosenttia 8 §:n mukaan lasketusta euromäärästä opetus- ja kulttuuriministeriön 10 §:n nojalla vahvistamalle määrälle sellaista oppilaitoksen ylläpitäjän järjestämää koulutusta, joka on hyväksytty kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 11 §:ssä tarkoitettuun opiskelijan kotoutumissuunnitelmaan tai joka on oppivelvollisuuslain (1214/2020) 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua koulutusta. Edellä 2 §:n 8 momentissa tarkoitettua oppilaitoksen ylläpitäjälle myönnetään valtionosuutta 57 prosenttia 8 §:n mukaan lasketusta euromäärästä.

Kansanopistojen ylläpitäjälle, joka järjestää 7 a luvussa tarkoitettua koulutusta, valtionosuutta myönnetään koulutuksen järjestämiseen sata prosenttia 8 §:n mukaan lasketusta euromäärästä opetus- ja kulttuuriministeriön 10 §:n nojalla vahvistamalle määrälle oppilaitoksen ylläpitäjän järjestämää oppivelvollisuuteen kuuluvaa koulutusta.

10 §

Valtionosuuden laskemisessa käytettävien suoritteiden määrän vahvistaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa vuosittain valtion talousarvion rajoissa valtionosuuden laskemisen perusteena käytettävän opiskelijaviikkojen, opiskelijavuorokausien, opiskelijapäivien sekä opetustuntien määrän. Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa lisäksi vuosittain valtion talousarvion rajoissa niiden opiskelijaviikkojen ja opetustuntien määrän edellä mainituista opiskelijaviikoista ja opetustunneista, joihin 9 §:n 1 ja 5 momentin mukaisesti myönnetään sadan prosentin valtionosuus. Yhdistetyn oppilaitoksen osalta suoritteiden määrät vahvistetaan erikseen kullekin oppilaitosmuodolle.

24 §

Opiskelijoilta perittävät maksut

Opiskelijoilta voidaan periä opetuksesta kohtuullisia maksuja. Maksua ei kuitenkaan peritä kansanopiston, opintokeskuksen, kansalaisopiston tai kesäyliopiston järjestämästä opetuksesta siltä osin, kuin se on hyväksytty kotoutumisen edistämisestä annetun lain 11 §:ssä tarkoitettuun opiskelijan kotoutumissuunnitelmaan. Maksua ei myöskään peritä 7 a luvussa tarkoitettussa koulutuksessa eikä oppivelvollisuuslain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettussa koulutuksessa.

— — — — —

7 a luku

Oppivelvollisille suunnattu koulutus

25 a §

Oppivelvollisille suunnatun koulutuksen tavoitteet

Tässä luvussa säädetään oppivelvollisuuslaissa tarkoitetuille oppivelvollisille suunnatusta koulutuksesta. Tätä lukua sovelletaan opiskelijoihin, jotka koulutuksen aloittaessaan ovat oppivelvollisia. Oppivelvollisuudesta säädetään oppivelvollisuuslaissa.

Oppivelvollisille suunnatun koulutuksen tavoitteena on edistää opiskelijan omaehtoista oppimista ja antaa opiskelijalle valmiudet opintojen jatkamiseen perusopetuksen jälkeisessä koulutuksessa.

Koulutuksen tarkoituksena on vahvistaa opiskelijoiden elämönhallintataitoja ja antaa opiskelijoille valmiuksia itsensä jatkuvaan kehittämiseen.

25 b §

Koulutuksen järjestäminen ja laajuus

Oppivelvollisille suunnattua koulutusta saavat järjestää kansanopistojen ylläpitäjät, joille on myönnetty 4 §:ssä tarkoitettu ylläpitämislupa.

Tässä luvussa tarkoitettu koulutus on laajuudeltaan vähintään 34 opiskelijaviikkoa ja koulutus voi kestää enintään yhden vuoden.

Edellä 2 momentissa säädetystä koulutuksen kestosta voidaan kuitenkin poiketa, jos kansanopiston ylläpitäjän 4 §:ssä tarkoitettua ylläpitämisluvan pääasiallinen tai osittainen koulutustehtävä on vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus. Tällöin suoritusajaksi määrittyy opiskelijan henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien perusteella. Kansanopiston ylläpitäjä päättää koulutuksen suoritusajasta. Koulutuksen suoritusajaksi voi olla kuitenkin enintään kolme vuotta.

25 c §

Opetussuunnitelman perusteet

Opetushallituksen tulee laatia tässä luvussa tarkoitettulle koulutukselle opetussuunnitelman perusteet. Opetushallitus päättää koulutuksen tavoitteista, keskeisistä sisällöistä ja arvioinnista sekä opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista.

Kansanopiston ylläpitäjän tulee hyväksyä tässä luvussa tarkoitettua koulutusta varten opetussuunnitelma. Opetussuunnitelma hyväksytään erikseen suomenkielistä, ruotsinkielistä ja saamenkielistä sekä tarvittaessa muulla kielellä annettavaa opetusta varten.

25 d §

Opiskelijaksi ottaminen

Opiskelijaksi ottamisesta oppilaitokseen päättää kansanopiston ylläpitäjä. Opiskelijaksi ottamisessa on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita.

Opiskelijaksi voidaan ottaa henkilö, joka on suorittanut perusopetuksen oppimäärän. Opiskelijaksi voidaan erityisestä syystä ottaa myös henkilö, jolla kansanopiston ylläpitäjä katsoo muutoin olevan riittävät edellytykset opinnoista suoriutumiseen.

25 e §

Hakumenettelyt ja päätös opiskelijaksi ottamisesta

Kansanopiston ylläpitäjä päättää mahdollisesti järjestettävistä valinta- tai soveltuvuuskokeista.

Kansanopiston ylläpitäjä päättää jatkuvasta hausta ja siihen liittyvistä hakuajoista ja -menettelyistä.

Opiskelijavalinnassa voidaan käyttää valtakunnallisia hakumenettelyitä. Valtakunnallisista hakumenettelyistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Jos opiskelijaksi ottamisessa käytetään 3 momentissa tarkoitettuja valtakunnallisia hakumenettelyitä, valitsematta jättämisestä voidaan ilmoittaa hakijalle poiketen siitä, mitä hallintolain 7 luvussa säädetään hallintopäätöksen antamisesta. Valitsematta jättämisestä tulee kuitenkin ilmoittaa hakijalle kirjallisesti. Kansanopiston ylläpitäjän tulee antaa opiskelijaksi ottamista koskeva hallintolain 7 luvun mukainen hallintopäätös, jos hakija kirjallisesti tai suullisesti pyytää päätöksen antamista 30 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut ilmoituksen opiskelijavalinnan tuloksesta.

25 f §

Oikeus saada opetusta

Opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman perusteiden mukaista opetusta.

Koulutuksen aloittavalle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, johon kirjataan yksilölliset koulutusta ja kehittymistä koskevat tavoitteet sekä ohjaus- ja tukitoimia koskevat tiedot.

Kansanopiston ylläpitäjä laatii henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman yhdessä opiskelijan kanssa. Suunnitelmaa päivitetään säännöllisesti opintojen edetessä. Opiskelijan huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla tulee olla mahdollisuus osallistua opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laadintaan ja päivittämiseen.

25 g §

Todistukset ja osaamisen arviointi

Tämän luvun mukaiseen koulutukseen osallistumisesta opiskelijalle annetaan todistus.

Opetushallitus määrää opetussuunnitelman perusteissa todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistusten liitteistä.

Kansanopiston ylläpitäjän tulee antaa opiskelijan pyynnöstä todistus suoritetuista opinnoista, jos opiskelija eroaa tai keskeyttää koulutuksen suorittamisen.

Opiskelijan osaamista arvioidaan vertaamalla sitä opetussuunnitelman perusteissa määrättyyn osaamiseen. Arvioinnin tulee kattaa kaikki suoritettavan opetussuunnitelman perusteiden mukaiset vaatimukset ja tavoitteet.

Opiskelijalle on annettava mahdollisuus itsearviointiin. Itsearviointi ei vaikuta osaamisen arviointiin. Osaaminen arvioidaan arvosanalla hyväksytty tai hylätty. Kansanopiston

ylläpitäjän tulee järjestää mahdollisuus osaamisen osoittamisen uusimiseen, jos opiskelijan osaamisen arviointi on hylätty.

25 h §

Opiskelu oikeus

Opiskelijan opiskelu oikeus alkaa kansanopiston ylläpitäjän päättämänä ajankohtana.

Opiskelijan opiskelu oikeus päättyy, kun hän on suorittanut 25 b §:ssä säädettyssä laajuudessa koulutuksen tai kun hänet on 25 i §:ssä säädetyn mukaisesti katsottu eronneeksi.

Opiskelijan oikeuteen määräaikaaisesti keskeyttää opiskelu oikeutensa sovelletaan oppivelvollisuuslain 7 §:ää.

25 i §

Opiskelijan eronneeksi katsominen

Opiskelija, joka ei ole suorittanut opintojaan 25 b §:n 2 tai 3 momentissa säädettyssä ajassa, menettää opiskelu oikeutensa.

Opiskelija katsotaan myös eronneeksi, jos on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua opetukseen eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä. Oppivelvollisen eronneeksi katsomisessa noudatettavista menettelyistä säädetään lisäksi oppivelvollisuuslain 13 §:ssä.

Opiskelija katsotaan eronneeksi myös silloin, kun hän itse ilmoittaa kansanopiston ylläpitäjälle kirjallisesti eroamisestaan. Tällöin opiskelija katsotaan eronneeksi siitä päivästä lukien, kun ilmoitus saapuu kansanopiston ylläpitäjälle tai opiskelijan ilmoittamana myöhempana ajankohtana.

Kansanopiston ylläpitäjän on tehtävä asiassa päätös, jossa opiskelija katsotaan eronneeksi.

25 j §

Lukiolain soveltaminen

Tässä luvussa tarkoitettuun koulutukseen sovelletaan, mitä lukiolaissa säädetään opiskeluohjelmasta, kodin ja oppilaitoksen yhteistyöstä sekä henkilötietojen salassapidosta ja käsittelystä. Lisäksi sovelletaan mainitun lain 7 lukua kurinpidosta ja siihen liittyvistä menettelyistä sekä 50 §:n 1 momenttia ja 54 §:ää muutoksenhausta.

25 k §

Muutoksenhaku arviointia koskevaan päätökseen

Edellä 25 g §:ssä tarkoitettuun opiskelijan arviointia koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Opiskelija voi pyytää rehtorilta arvioinnin uusimista kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta.

Opiskelija saa vaatia oikaisua pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, aluehallintovirastolta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Aluehallintoviraston päätökseen, jolla on ratkaistu 2 momentissa tarkoitettua asiaa koskeva oikaisuvaatimus, ei saa hakea muutosta valittamalla.

25 l §

Muutoksenhaku oppivelvollisille suunnattua koulutusta koskevaan päätökseen

Tässä luvussa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos päätös koskee:

- 1) 25 b §:n 3 momentissa tarkoitettua koulutuksen suoritusaikaa;
- 2) 25 e §:ssä tarkoitettua opiskelijaksi ottamista;
- 3) 25 i §:ssä tarkoitettua opiskelijan eronneeksi katsomista.

Muutoin oikaisuvaatimusmenettelyssä sovelletaan, mitä hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Edellä tarkoitettu valitus on käsiteltävä kiireellisenä. Hallinto-oikeuden päätökseen, jolla on ratkaistu 1 momentissa tarkoitettua asiaa koskeva valitus, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

25 m §

Säännösten soveltaminen oppivelvollisille järjestettävässä muussa koulutuksessa

Oppivelvollisuuslain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettussa maahanmuuttajille järjestettävässä koulutuksessa sovelletaan tämän lain 25 d §:ää, 25 e §:n 1 ja 2 momenttia, 25 f §:ää, 25 g §:n 1 ja 3–5 momenttia, 25 h §:ää, 25 i §:n 2–4 momenttia sekä 25 j–25 l §:ää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2021. Sen 25 c §:n 1 momentti, 25 d § ja 25 e §:n 1, 2 ja 4 momentti tulevat kuitenkin voimaan jo 1 päivänä tammikuuta 2021. Lain 25 e §:n 3 momentti tulee kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2022.

Opetushallituksen tulee määrätä 25 c §:ssä tarkoitettut opetussuunnitelman perusteet siten, että kansanopiston ylläpitäjät voivat ottaa ne käyttöön lain voimaan tullessa.

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2020

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Opetusministeri Jussi Saramo